

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom
Tullverket vars ledamöter utses av regeringen.
Regelrådet ansvarar för sina egna beslut.
Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig
över kvaliteten på konsekvensutredningar till
författningsförslag som kan få effekter av
betydelse för företag.

Tullverket

Yttrande över Tullverkets förslag till föreskrift om anmälan till Tullverket vid utförelse m.m. av krigsmaterial

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Remissen innehåller även förslag till allmänna råd, vilket inte omfattas av Regelrådets granskning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till Tullverkets föreskrifter (TFS 2017:XX) om anmälan till Tullverket vid utförelse av krigsmaterial. De nya föreskrifterna ska ersätta nu gällande föreskriften TFS 1997:35. Förändringen anges återspegla att den nya tullkodexen trätt i kraft samt för att uppnå en språklig modernisering av föreskriften.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår att Tullverkets föreskrifter (TFS 1997:35) om anmälan till Tullverket vid utförelse m.m. av krigsmaterial är från år 1997 och inte har uppdaterats i sak sedan dess. Nuvarande föreskrifter innehåller uppgifter som har upphört att gälla. Detta inkluderar bland annat ändringar till följd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (tullkodex). Det inkluderar även att Tullverket har omorganiserats sedan föreskriften skrev. Det anges därför finnas ett behov av att ersätta den nu gällande föreskriften.

Enligt förslagsställaren ska förslaget uppnå att de förändringar som skett i och med den nya tullkodexen återspeglas i reglerna samt uppnå en språklig modernisering av föreskriften.

Regelrådet finner att redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det är nödvändigt att föreskriften uppdateras för att den inte ska bli inaktuell. Det anges även vara lämpligt att modernisera språket i föreskriften för att uppnå en ökad tillgänglighet och förståelse för innehållet i föreskriften.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns ingen tydlig redovisning avseende alternativa lösningar. Det framgår exempelvis inte om deklarationsskyldigheten hade kunnat utföras genom andra blanketter

än den angivna samt om det hade kunnat vara en förändring i antalet uppgifter. Mot bakgrund av att det är otydligt vilka uppgifter som tillkommer i redovisningen och varifrån, går det inte att på förhand utesluta att det finns alternativa lösningar till förslaget. Om förslaget följer direkt av EU-rätt och det inte funnits något utrymme att självständigt utforma förslaget borde detta ha angetts i konsekvensutredningen för att tydliggöra att möjligheten till alternativa lösningar är begränsad. Avsaknaden av ytterligare uppgifter är därmed en brist. Enligt Regelrådet är vidare redovisningen avseende effekter av om ingen reglering kommer till stånd ytterst kortfattad, men likväl tillräcklig i detta fall.

Regelrådet finner att redovisningen av alternativa lösningar är bristfällig men att redovisningen avseende effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren gör bedömningen att föreskrifterna överensstämmer med de skyldigheter Sverige har i anslutning till EU. Det anges att Sverige är skyldigt att tillämpa bestämmelserna i fördraget om EU:s funktionssätt. Enligt artikel 36 får medlemsstaterna under vissa förutsättningar behålla bestämmelser om förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering. Det krävs dock att förbudet eller restriktionen har sin grund i godtagbara samhällsintressen. Sådana förbud eller restriktioner får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna. Avseende varurörelse över de inre gränserna har medlemsstaterna kvar sin beslutanderätt för varor där kontroll kan motiveras av skyddsaspekter i enlighet med artikel 36.

Det framgår även att förslaget delvis härrör från Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen. Det anges att deklarationsskyldigheten vid utförelse av krigsmaterial till tredjeland grundar sig på tullkodexen. Att restriktionsvaror, som exempelvis vapen, kräver tillstånd för att föras ut och inte kan deklarerarar muntligt anges följa av Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är med enkelhet inte fullt möjligt att utläsa vilka ändringar som följer direkt av EU-rätt och inte. Detta hade kunnat tydliggöras genom redovisning avseende vad som följer av överordnad rätt och vad som har stått förslagsställaren fritt att utforma med hänsyn till befintligt handlingsutrymme samt när det i sådant fall utnyttjats. Enligt Regelrådet är avsaknaden av ytterligare uppgifter en brist.

Regelrådet finner att redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att Tullverkets bedömning är att det inte behöver tas några särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande av den nya föreskriften.

Det framgår vidare att den nya tullagstiftningen trädde i kraft den 1 maj 2016. Enligt förslagsställaren framstår det som att Tullverket skulle behöva rikta ytterligare informationsinsatser mot berörda aktörer med anledning av de nya bestämmelserna. Den nu föreslagna föreskriften anges dock i allt väsentligt vara inriktad på att reglera sådana rutiner som redan fungerar väl och som föregåtts av information riktad till berörda aktörer. Mot den bakgrunden har förslagsställaren bedömt att några särskilda informationsinsatser inte är nödvändiga utöver information på Tullverkets webbplats.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt om tidpunkt för ikraftträdande hade angetts samt om det motiverats ytterligare. Detta mot bakgrund av att det delvis anges vara till följd av EU-förordning som ändringarna föreslås och det därmed borde finnas en eftersträvan att anpassa ändringarna till angivna tidpunkter i förordningen. Det har dock inte varit avgörande för bedömningen i detta fall. Regelrådet anser vidare att motiveringen av behov av speciella informationsinsatser är tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de företag som Tullverket identifierat som berörda av föreskrifterna är krigsmaterialtillverkare, vapenhandlare, vapeninnehavare, fraktförare, speditörer och ombud.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är utifrån konsekvensutredningen svårt att bedöma om förslaget medför effekter av betydelse för företag och därmed otydligt ifall berörda företag ska redovisas utifrån antal, storlek och bransch. Mot bakgrund av att det inte på förhand går att utesluta att förslaget innebär effekter av betydelse anser Regelrådet att avsaknaden av redovisning av antal och storlek på berörda företag är en brist.

Regelrådet finner att redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig, men att redovisningen avseende bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges följande. De nya bestämmelserna i tullkodexen innebär att en tulldeklaration alltid ska lämnas vid utförsel till tredjeland. Sådan deklaration lämnas på blankett. Blanketten ska innehålla fler uppgifter och kan i viss mån vara svår att fylla i. Det framgår vidare att förslaget i allt väsentligt är inriktat på att reglera sådana rutiner som redan fungerar väl. Förslagsställaren har även gjort bedömningen att det troligen, i större utsträckning än tidigare, behövs anlitas ett ombud eller speditör vid utförsel. Detta innebär ökade kostnader för den som för ut krigsmaterial till tredjeland.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att deklarationsskyldigheten följer av överordnad rätt. Det är dock inte tydligt vilka de ytterligare uppgifterna är, vilken tidsåtgång som kan tillkomma samt mot vilket lagstöd blanketten baseras på. Det framgår inte heller omfattningen av de ökade kostnader till följd av förslaget eller ytterligare motivering till varför detta inte redovisats, vilket är en brist. Mot bakgrund av att det inte framgår uppgifter om antal berörda företag eller antal exporttillfällen skulle det inte heller vara möjligt att redovisa förslagets totala kostnader. Om uppgifterna som ska lämnas i deklarationen till följd av förslaget fullt ut redan följer av överordnad eller befintlig rätt borde detta ha angetts i konsekvensutredningen.

Det är vidare, likt Regelrådet angett ovan, otydligt om kraven på uppgifterna i deklarationen följer av befintlig rätt. Detta gör det inte fullt möjligt att bedöma om förslaget innebär en utökad kostnad för exportörer i Sverige i förhållande till exportörer i andra länder. Regelrådet anser att avsaknaden av ytterligare redovisning avseende förslagets påverkan på företagets verksamhet är en brist.

Regelrådet finner att redovisningen av förslagets administrativa och andra kostnader samt påverkan på företagets verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det framgår ingen redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går inte på förhand att utesluta att förslaget går utöver EU-rätten. Mot bakgrund av detta går det inte heller att bedöma om förslaget medför ökade skyldigheter för företag i Sverige jämfört med företag i andra länder. Regelrådet anser därmed att avsaknaden av redovisning är en brist. Om bedömningen gjorts att förslaget inte påverkar konkurrensförhållandena för berörda företag ska det, enligt Regelrådet, anges och motiveras i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det framgår ingen redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom redovisningen avseende förslagets påverkan på företagets verksamhet är knapphändigt redovisad är det inte fullt möjligt att på förhand sluta sig till att förslaget inte har någon påverkan på företagen i andra avseenden. Om förslaget inte har någon påverkan på företagen i andra avseenden ska det, enligt Regelrådet, anges i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det framgår ingen redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår inga uppgifter om berörda företag utifrån storlek, omfattningen av konsekvenserna för berörda företag är inte heller tydlig. Regelrådet kan mot den bakgrunden inte utesluta att det finns ett behov av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Avsaknaden av redovisning är därmed en brist.

Regelrådet finner att redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan initialt konstatera att konsekvensutredningens kvalitet hade kunnat höjas genom explicita angivanden och mer utförliga motiveringar, likt befintlig redovisning för behov av speciella informationsinsatser. Regelrådet anser dock att konsekvensutredningen har flertalet brister som sammantaget inte gör det möjligt att bedöma om förslagets konsekvenser medför effekter av betydelse för företag eller ej. Detta gäller bland annat, men inte endast, uppgifter om antal och storlek på berörda företag och påverkan på konkurrensförhållandena. Därutöver är det inte heller tydligt om rapporteringskravet följer av överordnad rätt samt i vilken omfattning det medför en ökad börda.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 1 november 2017.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Samuel Engblom, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Porko.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Katarina Porko
Föredragande